

NERINGOS SAVIVALDYBĖS MOKINIŲ PROFILAKTINIŲ SVEIKATOS PATIKRINIMŲ 2016 M. DUOMENŲ ANALIZĖ

Parengė:

Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuro
Visuomenės sveikatos specialistė Vitalija Mikutytė

Klaipėda, 2017

Ivadas

Vienas svarbiausių sveikatos raidos tarpsnių yra vaikystė ir paauglystė. Tuo laikotarpiu vaiko elgsenos ir gyvensenos ypatybės turi labai didelės reikšmės vėlesnio gyvenimo kokybei. Šeima ir mokykla vaikui turi padėti suprasti, kad sveikata yra vertybė, kurią reikia tausoti bei saugoti.

Duomenys apie mokinių sveikatos būklę gaunami iš statistinės apskaitos formos Nr. 027-1/a „Vaiko sveikatos pažymėjimas“ (toliau – Vaiko sveikatos pažymėjimas), patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. V-951 „Dėl statistinės apskaitos formos Nr. 027-1/a „Vaiko sveikatos pažymėjimas“ patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. 3-38; 2013, Nr. 52-2611).

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. V-773 patvirtintos Lietuvos higienos normos HN 21:2011 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ (Žin., 2011, Nr. 103-4858) 98 punkte nurodyta, kad mokyklos vadovas ar jo įgaliotas asmuo turi užtikrinti, kad mokiniai iki 18 metų ugdymo procese dalyvautų pasitikrinę sveikatą ir pateikę vaiko sveikatos pažymėjimą, išduotą ne anksčiau kaip prieš metus. Naujoje mokykloje pradėję mokytis mokiniai vaiko sveikatos pažymėjimą turi pateikti iki einamųjų metų rugsėjo 15 d.

Mokinių sveikatos būklės duomenys naudojami mokinių sveikatos duomenų rinkimui, kaupimui, analizei ir vertinimui. Atsižvelgiant į mokinių sveikatos problemas yra kryptingai planuojama ir įgyvendinama sveikatos priežiūra bendrojo lavinimo mokyklose, organizuojamos tikslios sveikatos stiprinimo priemonės, susijusios su ligų ir traumų profilaktika.

Nuo 2016 m. mokyklinio ugdymo įstaigose dirbantys visuomenės sveikatos priežiūros specialistai Vaiko sveikatos pažymėjimų duomenis veda į Higienos instituto sukurtą vaikų sveikatos stebėsenos informacinę sistemą (VSS IS), siekiant sistemingo vaikų sveikatos būklės stebėjimo ir kryptingo sveikatos politikos bei vaikų sveikatos būklės gerinimo prioritetų formavimo.

2016 m. Neringos savivaldybės mokinių sveikatos rodiklių suvestinė

N - absoliutus asmenų skaičius.

Rodiklio reikšmė - skaitinė rodiklio reikšmė.

Min - minimali rodiklio skaitinė reikšmė savivaldybės mokyklose.

Max - maksimali rodiklio skaitinė reikšmė savivaldybės mokyklose.

Rodiklio reikšmė Lietuvoje – skaitinė rodiklio reikšmė Lietuvoje.

Vaizdavimas - pateikiama linija nurodo rodiklio reikšmių pasiskirstymą savivaldybėje pagal kvartilius (žalia spalva paryškinta sritis, kuri apima 50% reikšmių). Atskirai vertikalia linija nurodytas savivaldybės rodiklio vidurkis, o apskritimu – ugdymo įstaigos vidurkis.

Pokytis - pateikiama skaitinė ugdymo įstaigos rodiklio pokyčio reikšmė, kuri vaizduojama su „+“ ženklu, jei reikšmė padidėjo, palyginus su praėjusiais metais ir „-“, jei sumažėjo. Rodiklio pokytis bus pateikiamas rausva spalva, jei tai reiškia statistiškai reikšmingą rodiklio pokytį, palyginti su praėjusių metų reikšme ir balta, jei pokytis nebuvo statistiškai reikšmingas, palyginus su praeitų metų rodiklio reikšme.

- Statistiškai reikšmingai mažesnė rodiklio reikšmė, palyginus su rodiklio reikšme Lietuvoje
- Statistiškai reikšmingai didesnė rodiklio reikšmė, palyginus su rodiklio reikšme Lietuvoje
- Rodiklis statistiškai reikšmingai nesiskiria, palyginus su rodiklio reikšme Lietuvoje

Galintys dalyvauti ugdymo veikloje

2016 m. Neringos sav. mokinių dalyvaujančių ugdymo veikloje be jokių apribojimų buvo neženkliai daugiau nei Lietuvoje (atitinkamai 89,4 proc. ir 86,7 proc.)

Kūno masės indeksas

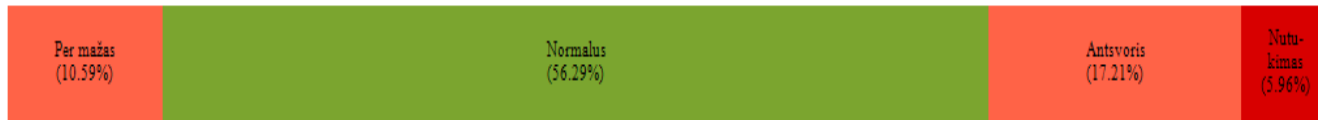
Neringoje beveik ketvirtadalis patikrinusių mokinių (23,2 proc.) turėjo per didelį svorį. Lietuvoje per didelį kūno svorį turėjo mažesnė mokinių dalis, beveik penktadalis (17,3 proc.).

1 lentelė. 2016 m. mokinių sveikatos rodikliai

Eil. Nr.	Rodiklis	N	Rodiklio reikšmė savivaldybėje	Min	Max	Rodiklio reikšmė Lietuvoje	Pokytis nuo praeitų metų
1.	Vaikų, galinčių dalyvauti ugdymo veikloje be jokių apribojimų, dalis (%)	135	89.40	89.40	89.40	86.67	NA
2.	Vaikų, turinčių per didelį KMI, dalis (%)*	35	23.18	23.18	23.18	17.30	NA
3.	Vaikų, turinčių sutrikusią regą, dalis (%)	47	31.13	31.13	31.13	31.11	NA
4.	Vaikų turinčių per aukštą bendrą (KPI+kpi) indeksą, dalis (%)**	68	46.90	46.90	46.90	36.45	NA
5.	Socialiai remiamų vaikų skaičius (1000 vaikų)	1	4.72	6.25	6.25	30.37	NA

Šaltinis: Higienos institutas

*Vaikų pasiskirstymas pagal kūno masės indekso grupes:

1 - Nenurodyta (0.00%)

Mokinių sveikatos sutrikimai

Regos sutrikimai

2016 m. Neringoje sav. ir Lietuvoje buvo vienoda dalis mokinių turinčių sutrikusią regą (31,1 proc.).

Endokrininės ir medžiagų apykaitos ligos

2016 m. Neringoje (7,5/1 000 vaikų) ligotumas endokrininėmis ir medžiagų apykaitos ligomis buvo mažesnis nei Lietuvoje (10,8/1 000 vaikų), statistiškai reikšmingai rodikliai nesiskiria.

Nervų sistemos ligos

2016 m. Neringoje (15/1 000 vaikų) ligotumas nervų sistemos ligomis buvo didesnis nei Lietuvoje (13,1/1 000 vaikų), statistiškai reikšmingai rodikliai nesiskiria.

Akies ir jos priedinių organų ligos

2016 m. Neringoje (7,5/1 000 vaikų) ligotumas akies ir jos priedinių organų ligomis buvo daugiau kaip tris kartus mažesnis nei Lietuvoje (26,6/1 000 vaikų), statistiškai reikšmingai rodikliai nesiskiria.

Kvėpavimo sistemos ligos

2016 m. mokinių ligotumas kvėpavimo sistemos ligomis mažesnis buvo Neringoje nei Lietuvoje (atitinkamai 67,7/1 000 ir 203/1 000 vaikų), statistiškai reikšmingai rodikliai nesiskiria.

Virškinimo sistemos ligos

2016 m. Neringoje (45,1/1 000 vaikų) ligotumas virškinimo sistemos ligomis buvo mažesnis nei Lietuvoje (68,8/1 000 vaikų), statistiškai reikšmingai rodikliai nesiskiria.

Odos ir poodžio ligos

2016 m. mokinių ligotumas odos ir poodžio ligomis Neringoje ir Lietuvoje statistiškai reikšmingai nesiskiria (atitinkamai 7,5/1 000 ir 20,2/1 000 vaikų).

Jungiamojo audinio ir raumenų sistemos ligos

2016 m. mokinių ligotumas jungiamojo audinio ir raumenų sistemos ligomis Neringoje ir Lietuvoje statistiškai reikšmingai nesiskiria (atitinkamai 15/1 000 ir 18,7/1 000 vaikų).

Lytinės ir šlapimo sistemos ligos

2016 m. Neringoje (7,5/1 000 vaikų) ligotumas lytinėmis ir šlapimo sistemos ligomis buvo mažesnis nei Lietuvoje (9,9/1 000 vaikų), statistiškai reikšmingai rodikliai nesiskiria.

1 lentelė. 2016 m. mokinių sveikatos rodikliai (tęsinys)

Amžiaus grupė	Eil. Nr.	Rodiklis	N	Rodiklio reikšmė savivaldybėje	Min	Max	Rodiklio reikšmė Lietuvoje	Vaizdavimas	Pokytis nuo praeitų metų
7-17 m.	6.	Ligotumas kraujo ir kraujodaros organų ligomis bei tam tikrais sutrikimais, susijusiais su imuniniais mechanizmais (D50-D89)(1000 vaikų)	-	-	-	-	-		-
	7.	Ligotumas endokrininėmis ir medžiagų apykaitos ligomis (E00-E90)(1000 vaikų)	1	7.52	7.52	7.52	10.82		NA
	8.	Ligotumas psichikos ir elgesio sutrikimais (F00-F99)(1000 vaikų)	-	-	-	-	-		NA
	9.	Ligotumas nervų sistemos ligomis (G00-G99)(1000 vaikų)	2	15.04	15.04	15.04	13.12		NA
	10.	Ligotumas akies ir jos priedinių organų ligomis (H00-H59)(1000 vaikų)	1	7.52	7.52	7.52	26.60		NA
	11.	Ligotumas ausies ir speninės ataugos ligomis (H60-H95)(1000 vaikų)	-	-	-	-	-		NA
	12.	Ligotumas kraujotakos sistemos ligomis (I00-I99)(1000 vaikų)	-	-	-	-	-		NA
	13.	Ligotumas kvėpavimo sistemos ligomis (J00-J99)(1000 vaikų)	9	67.67	67.67	67.67	203.03		NA
	14.	Ligotumas virškinimo sistemos ligomis (K00-K93)(1000 vaikų)	6	45.11	45.11	45.11	68.76		NA
	15.	Ligotumas odos ir poodžio ligomis (L00-L99)(1000 vaikų)	1	7.52	7.52	7.52	20.24		NA
	16.	Ligotumas jungiamojo audinio ir raumenų sistemos ligomis (M00-M99)(1000 vaikų)	2	15.04	15.04	15.04	18.71		NA
	17.	Ligotumas lytinėmis ir šlapimo sistemų ligomis (N00-N99)(1000 vaikų)	1	7.52	7.52	7.52	9.92		NA
	18.	Susižalojimų, apsinuodijimų ir tam tikri išorinių poveikių padarinių skaičius (S00-T98)(1000 vaikų)	5	37.59	37.59	37.59	39.30		NA
	19.	Mirtingumas dėl išorinių priežasčių (V00-Y89)(100000 vaikų)	-	-	-	-	-		-

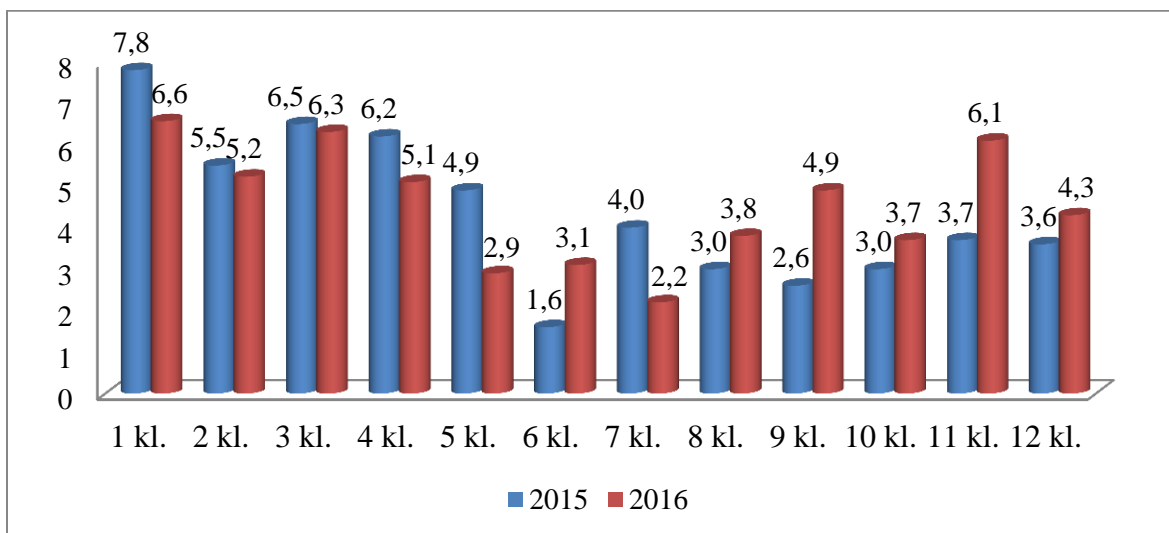
Šaltinis: Higienos institutas

2016 m. Neringos savivaldybės mokinių dantų ir žandikaulių būklė

2016 m. išanalizavus Neringos sav. mokinių dantų būklę, nustatyta, kad 20,8 proc. vaikų neturėjo ėduonies pažeistų, plombuotų ar išrautų dantų.

Vaikų dantų būklės vertinimui naudojamas dantų ėduonies intensyvumo rodiklis (kpi+KPI indeksas), kuris išreiškiamas ėduonies pažeistų (kariozinių, plombuotų ir išrautų) dantų skaičiumi, tenkančiu vienam asmeniui; kpi – kariozinių, plombuotų ir dėl ėduonies išrautų *pieninių* dantų skaičius; KPI – kariozinių, plombuotų bei dėl ėduonies ištrauktų *nuolatinių* dantų skaičius. Pagal PSO, kai kpi+KPI reikšmė <1,2, tai rodo labai žemą ėduonies intensyvumą; 1,2-2,6 – žemą; 2,7-4,4 – vidutinį; 4,5-6,5 – aukštą; >6,5 – labai aukštą.

Apskaičiavus mokinių pieninių ir nuolatinių dantų ėduonies intensyvumo indeksą (kpi+KPI) gauta, kad 2016/2017 m. m. Neringos sav. vaikų bendras KPI yra aukštas – 4,7. 52,8 proc. sveikatą pasitikrinusių mokinių turi per aukštą KPI indeksą. Ėduonies intensyvumo rodiklis tiek 2015 m., tiek 2016 m. aukščiausias tarp 1 kl. mokinių (atitinkamai 7,8 ir 6,6). Žemiausias ėduonies intensyvumas 2015 m. tarp 6 kl. mokinių (1,6), o 2016 m. tarp 7 kl. (2,2) (1 pav.).

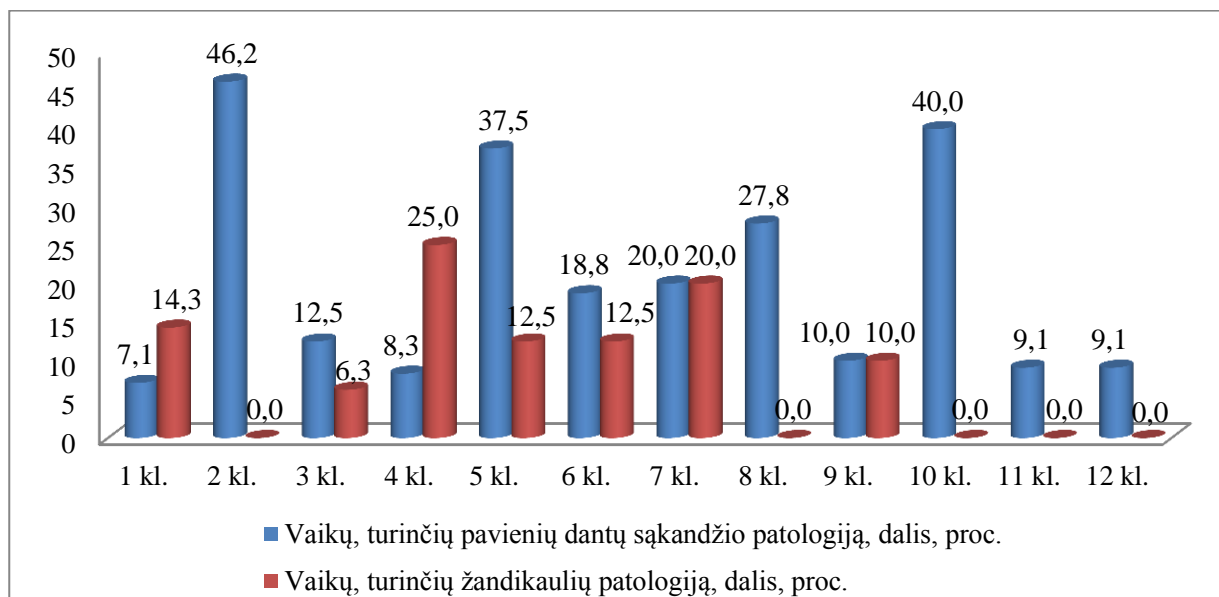

Šaltinis: Higienos institutas, Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

1 pav. Dantų ėduonies intensyvumo indeksas (kpi+KPI) pagal klases Neringos sav. 2015-2016 m.

2016/2017 m. m. Neringos sav. 29 proc. vaikų turėjo pavienių dantų sąkandžio patologiją, o 7,6 proc. – žandikaulių patologiją. Didžiausia mokinių dalis, turinti pavienių dantų

sąkandžio patologiją yra 2 kl. (46,2 proc.), o turinčių žandikaulio patologiją – 4 kl. (25 proc.) (2 pav.).

Šaltinis: Higienos institutas

2 pav. Neringos sav. mokinių, turinčių pavienių dantų ar žandikaulių patologiją, dalis 2016 m. (proc.)

Apibendrinimas

1. 89,4 proc. Neringos sav. mokinių dalyvavo ugdymo veikloje be jokių apribojimų.
2. Neringos sav. beveik ketvirtadalis pasitikrinskių mokinių turėjo antsvorį ar nutukimą.
3. Beveik trečdalis mokinių Neringoje turėjo regos sutrikimų.
4. Palyginus Neringos sav. su Lietuvos mokinių (7-17 m.) sveikatos rodikliais, ligotumas endokrininėmis ir medžiagų apykaitos, akies ir jos priedinių organų, kvėpavimo sistemos, virškinimo sistemos, odos ir poodžio, jungiamojo audinio ir raumenų sistemos, lytinės ir šlapimo sistemos ligomis yra mažesnis (rodiklių skirtumai nėra statistiškai reikšmingi).
5. Palyginus Neringos sav. su Lietuvos mokinių (7-17 m.) sveikatos rodikliais, ligotumas nervų sistemos ligomis yra didesnis (rodiklių skirtumai nėra statistiškai reikšmingi).
6. 79,2 proc. Neringos sav. mokinių turėjo ėduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų. Ėduonies intensyvumo rodiklis 2016 m. aukščiausias buvo tarp 1 kl. mokinių (6,6), o žemiausias – tarp 7 kl. (2,2). Didžiausia mokinių dalis, turinti pavienių dantų sąkandžio patologiją yra 2 kl. (46,2 proc.), o turinčių žandikaulio patologiją – 4 kl. (25 proc.).